

UNG I MORA

Resultat av LUPP-enkät, genomfördes under hösten 2009 i Mora.

Innehållsförteckning

Förord	2
Kön, familj och boende	3
Fritid	5
Skola	13
Politik – Inflytande	15
Trygghet	20
Hälsa	22
Droger	25
Orättvis behandling	28
Arbete	29
Framtid	30
Övriga synpunkter	32
Avslutning	

Teorier som forskaren Mats Trondman läst ut av resultaten från LUPP om unga som flyttar:

- de är mindre förankrade i lokalsamhället,
- har svårare att få extrajobb,
- har minst kontakt med politiker trots att de vill ha det,
- är de som är mest politiskt intresserade,
- utövar kultur mest,
- känner sig mest kränkta och inte respektfullt bemötta av lärare.

De unga som vill stanna,

- har extrajobb,
- är nöjda med fritidsutbudet,
- har lokal förankring,
- har upplevt vuxenstöd
- möts med respekt av skola och lärare.

Förord

Bättre kännedom om ungas levnadssituation är många gånger nyckeln till en framgångsrik kommunal ungdomspolitik. Ungdomsenkäten LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) har utvecklats av Ungdomsstyrelsen i samråd med kommunrepresentanter och forskare. Genom att för tredje gången erbjuda alla högstadie- och gymnasieelever att delta i LUPP-enkäten, har Mora kommun fått veta mycket om ungas situation i just Mora. Genom att på ett strukturerat sätt ta del av och arbeta aktivt med enkätresultaten, har Mora kommun goda möjligheter att utveckla en effektiv ungdomspolitik.

Vad har hänt sedan sist? Ser vi några stora förändringar om vi jämför de svar vi fick 2006 med de svar vi får 2009? Nej, egentligen inte. Huruvida det är bra eller dåligt beror ju på svaren. Jag vill verkligen uppmuntra till läsning av årets rapport. Dels för att lära mer om de ungas liv i Mora, dels för att ha underlag att föra en diskussion om vad som är bra och vad som är mindre bra. Sedan kan vi tillsammans börja arbeta med det vi vill utveckla i just Mora!

Caroline Smids,
Kulturchef Mora kommun

Kön, familj och boende

Kön

911 ungdomar av 1813 svarade, och fördelningen 52 % killar och 48 % tjejer var på detta sätt.

- 193 killar på högstadiet
- 192 tjejer på högstadiet
- 278 killar på gymnasiet
- 248 tjejer på gymnasiet.

Vem bor du tillsammans med?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	kille
bor med båda mina föräldrar	65 %	68 %	45 %	55 %
bor ibland hos pappa och ibland hos mamma	22 %	19 %	14 %	11 %
bor enbart med en av mina föräldrar	13 %	13 %	21 %	15 %
bor själv			7 %	11 %
bor med pojkvän/flickvän			4 %	1 %
bor med kompisar			4 %	6 %
inget alternativ stämmer för mitt boende			6 %	1 %

Hur bor du?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
villa, gård eller radhus	88 %	83 %	71 %	74 %
lägenhet med förstahandskontrakt	8 %	13 %	16 %	9 %
lägenhet i andra hand			6 %	4 %
studentrum/studentlägenhet			4 %	8 %
inneboende/inackorderad			2 %	3 %
inget alternativ stämmer för mitt boende	5 %	4 %	2 %	2 %

Var är du och dina föräldrar födda?

Du själv

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Sverige	96 %	94 %	94 %	96 %
Norden	0 %	1 %	0 %	0 %
Europa	1 %	1 %	3 %	2 %
Utanför Europa	3 %	4 %	3 %	2 %

Din mamma

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Sverige	88 %	89 %	92 %	94 %
Norden	3 %	2 %	2 %	1 %
Europa	4 %	3 %	4 %	3 %
Utanför Europa	5 %	5 %	2 %	2 %

Din pappa

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Sverige	90 %	90 %	91 %	92 %
Norden	3 %	2 %	2 %	3 %
Europa	3 %	4 %	5 %	3 %
Utanför Europa	5 %	3 %	2 %	2 %

Vilken är din mammas nuvarande sysselsättning?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
arbetar	84 %	80 %	85 %	85 %
studerar	5 %	6 %	3 %	4 %
mammaledig	2 %	1 %	1 %	2 %
arbetslös	3 %	5 %	3 %	3 %
pensionerad/förtidspensionerad	1 %	0 %	2 %	1 %
sjukskriven	3 %	4 %	2 %	1 %
annat	1 %	1 %	2 %	3 %
vet inte	1 %	3 %	1 %	1 %

Vilken är din pappas nuvarande sysselsättning?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
arbetar	84 %	85 %	85 %	90 %
studerar	0 %	1 %	0 %	1 %
mammaledig	0 %	0 %	0 %	0 %
arbetslös	5 %	2 %	3 %	4 %
pensionerad/förtidspensionerad	1 %	4 %	3 %	2 %
sjukskriven	4 %	2 %	1 %	1 %
annat	3 %	2 %	2 %	1 %
vet inte	4 %	4 %	6 %	1 %

Vilken är din mammas högsta avslutade utbildning?

	Gy	Gy
	Tjej	Kille
gick inte ut grundskolan	1 %	2 %
grundskola eller motsvarande	5 %	5 %
gymnasieskola eller motsvarande	22 %	26 %
yrkesutbildning efter gymnasiet	16 %	15 %
universitet eller högskola	30 %	29 %
vet inte	25 %	24 %

Vilken är din pappas högsta avslutade utbildning?

	Gy	Gy
	Tjej	Kille
gick inte ut grundskolan	2 %	0 %
grundskola eller motsvarande	10 %	10 %
gymnasieskola eller motsvarande	20 %	29 %
yrkesutbildning efter gymnasiet	20 %	13 %
universitet eller högskola	16 %	21 %
vet inte	32 %	26 %

Fritid

Drygt 60 % av ungdomarna tycker att det finns väldigt eller ganska mycket att göra på fritiden. De vanligaste mötesplatserna är hemma hos varandra eller utomhus. De vanligaste sysselsättningarna på fritiden är att surfa eller chatta på Internet, spela dator- eller TV-spel, samt umgås med kompisar. En stor andel hjälper också till hemma, och motionerar på olika sätt.

När ungdomarna själva får beskriva vad som saknas på fritiden är det avsaknad av mötesplatser som beskrivs flitigast. *"På helgerna tycker jag att det ska finnas ett ställe med musik och sånt för alla ungdomar!"* och *"Ett slags "centrum" eller liknande för ungdomar att träffas på, väldigt spontant som ligger inomhus och med bra öppettider. Där kan man till exempel tillbringa en hel kväll, eller bara gå dit när man väntar på bussen, rosa huset låter som en mycket bra idé ☺"*, är två citat av många som belyser detta.

Cirka 75% av ungdomarna har varit ute och rest under det senaste året. De främsta anledningarna är semester eller hälsa på släkt och vänner. För att öka resandet saknas pengar och information om hur man kan gå tillväga.

Hur mycket fritid har du?

	Hög Tjej	Hög Kille	Gy Tjej	Gy Kille
jag har så mycket fritid att jag inte vet vad jag ska göra med min tid	6 %	16 %	8 %	11 %
jag har lagom med fritid och att jag hinner med att göra det jag vill	65 %	69 %	48 %	55 %
jag har så lite fritid att jag inte vet hur jag ska hinna med det jag vill	29 %	15 %	44 %	34 %

Hur mycket av det du är intresserad finns det att göra på fritiden?

	Hög Tjej	Hög Kille	Gy Tjej	Gy Kille
det finns väldigt mycket att göra	12 %	31 %	10 %	19 %
det finns ganska mycket att göra	51 %	47 %	37 %	36 %
det finns ganska lite att göra	31 %	15 %	42 %	36 %
det finns väldigt lite/ingenting att göra	7 %	7 %	11 %	9 %

Tycker du att det saknas fritidsmöjligheter, i så fall vilka?

(Högstadiet)

Ungdoms- fritidsgård (17) En riktigt SUPER BRA ungdomsgård som ungdomar verkligen tycker är bra, och som dom går till. Det ska passa alla ungdomar och finnas olika slags aktiviteter. Inte som Slussen, utan ett mer bredare budskap. Jag tror att det skulle minska med alkohol mm. bland ungdomar om Mora fixade till en riktigt bra ungdomsgård. Här finns de bara ungdomsgården Slussen och den är jätte tråkig. En bra och rolig ungdomsgård för 15-18 åringar. Ett ungdomscafé (2) där folk kan samlas. Internet- datacafé (4)

Kompisar (6) Träffa nya kompisar. "Tjejklubb" (3) alltså t.ex. en klubb med bara tjejer, där man kan prata om de mesta. Sen tycker jag det borde finnas en ungdoms grupp som samlas för att ha skoj, t.ex. utflykter, resor osv.

Kultur övrigt (9) En teatergrupp för alla. Något slags musik hus, eller nånting som har med musik att göra. Någonstans man kan gå och kanske spela in sina egna låtar eller bara vara med andra och sjunga/spela. Jonglerar skola. Ungefär som ett musikcafé men samtidigt som en slags studio. En musikstudio man kan hyra och spela in. Mer manga på biblioteket. Pyssla.

Badhus – simhall (12) Bättre/roligare badhus! Äventyrsbad (8)

Aktivitetshall- arena (5) Gymnastikhall med skumgummigrop. Fler inomhushallar för fria gratis aktiviteter som fotboll, innebandy, basket mm. Som en inomhushall som Lugnet! En lokal där det alltid finns rails i.

Affärer (7) Mer klädaffärer tycker jag skulle finnas, t.ex Gina Tricot. Teknikmagasin.

Disco-dans (20) Streetdance, hip-hop och break-dance. Alla discon brukar vara långt bort, exempel i Borlänge. Balett. Vill att ungefär en gång i månaden ska det finnas discon sånt som Slussen anordnade i Moraparken.

Paintball - Lazerdoom (5)

Sporter-motion (23) Fotboll (7) Borde byggas en hall med konstgräs så att du även kan spela på gräs på vintern. En futsal hall i Morkarlby. Boxning (2). Pingis (3). Basket (3) Jag sportar så jag hinner inte med något annat. Lite mera sport klubbar t.ex basket och badminton. Ett gym för alla som studerar med olika träningspass som inte är så dyrt. Bättre lyftarflak på Mora Atletklubb, sponsra med de! Bättre snowpark i Grönklitt. Mer skateboard ramper! bättre tennis planer. is på ute rinkar i ishockey. åka slalom. Skateboard.

IT-teknik, spel (7) Mer datorer. Mer mobiler. Spelar dator. Spelhall.

Bio (2) Billigare på bion. Fler föreställningar.

Motor (6) Bättre fiddy bana. Dåligt med modellflygklubbar. Skotercross bana. 4-hjuling,

Bussar (3) Det finns bra med möjligheter men det går för lite bussar till träningar osv.

Bowlinghall (3)

Fester (3) Bra fester! notera BRA! Festlokaler.

"Parker" (3) Cykel park. Jag vill gärna att det ska finnas en park i Mora. En ganska lagom stor park, som man kan tex åka skridskor, spela fotboll, rida, bada, äta på nå litet cafe och bara sitta och njuta på nån parkbänk där. Och dem som har hundar kan rasta dem där o sånt! Hopparker för skidor och rails.

Saknas, "finns ingenting" (4) Vill man träffa folk så måste man gå runt utomhus och frysa. Det finns nästan ingen möjlighet att träffa andra i kommunen eller i andra kommuner.

Nej, Inget, Vet inte (18) Jag tycker inte det fattas något.

Övrigt Vi bor ju i en liten kommun med lite tillgångar. Men man väljer själv vilken fritid man vill ha och vad man vill göra, det är ens folk egna intressen som avgör vad man vill göra. Mer tider på MUM. Jakt. Mycket. Astronaut. Det här vill jag göra mera av: Se på Kanal 5 – nya spel – nya filmer. En kikäskola. jag begär bara att samhället ska låta mig bo med min invalida far, jag säljer mig åt äldre gubbar för att tjäna pengar för min far har inge jobb. Jag tycker att det är det är dumt med läxor för då tar skolan för mycket tid! Muu. På morgonen. några gånger på eftermiddag. Resor. Strippklubb. Behandlingshem. twintip!!!

(Gymnasiet)

Musik, Replokaler (9) Musikkonserter. Jag tycker att det läggs ner för mycket energi på hockey här i Mora. Jag hade istället velat se mer av olika musikevenemang, med det syftar jag på spelningar. Man behöver få fram musikintresserade ungdomar och ge dem en chans att lyftas fram. Då kan även de som är intresserade av musik att få något att titta på. Mitt största fritidsintresse är musik och det kan jag ju hålla på med själv så mycket jag vill. Jag tycker dock inte att det finns så mycket engagemang i musik i kommunen, man får klara av det mesta på egen hand. T.ex spelningar, replokaler etc. Replokal för lokala band där det även finns plats för folk som vill titta/lyssna. Någonstans att sjunga (ej kör). rock café.

Ungdomsgård el.dyl. (26) En värdig ungdomsgård. Fler platser att hänga på. Det finns inget ställe där äldre ungdomar kan gå. Ett slags ”centrum” eller liknande för ungdomar att träffas på, väldigt spontant som ligger inomhus och med bra öppettider. Där kan man till exempel tillbringa en hel kväll, eller bara gå dit när man väntar på bussen, rosa huset låter som en mycket bra idé ☺ Något ställe för oss ungdomar att samlas på, på kvällarna. Inte Wasa. Nått ställe man kan gå till och bara umgås, man kan göra saker om man vill men man kan också bara sitta och prata med varandra. Plats för ungdomar att träffas och umgås. Ett ställe där man kan typ äta majs och sånt med andra trevliga människor. Ställen där ungdomar under 18 kan träffas och ha kul, nästan som en krog med karaoke och roliga saker. Caféer där man kan vara. Fritidsställen med danssalar eller bara vanliga fritidsgårdar. Som inte är för 15 + utan för lite äldre. Öppna kanske ett ungdoms café som anställer ungdomar så man har en chans att jobba. För det finns mycket få möjligheter att få ett extrajobb på sidan av skolan.

Teater (4) Mer dans och teater. Det finns intresse, bara inte bland politikerna tydligen. Jag bryr mig inte så mkt om hockey & det är väldigt många i Mora som tänker på samma sätt.

Festlokaler, uteställen (12) Fler uteställen/serveringar/resturanger/puber på sommarmånaderna vid Tingsnäs. Det behövs flera krogar/pubar som har kvällsöppet, happy hour, lillördag och med kompetenta vakter som kan göra sitt jobb. Det behövs så att säga adekvata åtgärder och i vår åldersgrupp vill de flesta ägna sig åt barrundor mm i en skyddad och trevlig miljö och atmosfär så som Mora egentligen har att erbjuda.

Aktiviteter, kurser (12) Hockey satsas det på mycket. Men för oss som håller på med dans och teater finns det nästan ingenting. Vi är många som vill ha mer utav det!!!! jag skulle vilja att det fanns mer teater och jag älskar att dansa och om det hade funnits mer dans i Mora så hade jag satsat på det. Älskar verkligen salsa och hade vart hur lycklig som helst om det fanns salsa i Mora, en seriös salsakurs där man kan börja tävlingsdansa. Då skulle jag ha gett alla politiker en stor PUUUSSSSSS. Biljardbord, pingisbord, någon fotostudio som man kan lära sig mer om foto i gratis. Museum, tillställningar och anordnade händelser. Borde finnas språkkurser. Design och inredare. Schackklubbar. Jag tycker att Mora borde ha ett ställe där man kan spela biljard.. Sen på kvällar och helger hade det varit kul om man någon gång tar hit någon artist och har en konstnär. då hade man i alla fal haft en vettig anledning att göra annat än det alla ungdomar gör i Mora i dag nämligen är ute och super.

Dans (4) Breakdancekurs. Jag tycker att det är dåligt att det t.ex. inte finns några bra dans kurser på Miranda skolan längre, jag tycker det borde finnas mer dans möjligheter i Mora och då pratar jag om jazzdans modärn och eventuellt kvälls kurser i balett, för nu finns de enda möjligheterna till dans på gymnasiet. och sluta förstör den enda riktiga danssalen i Mora, det är många som håller med mig om att danssalen på S:t Mikael borde vara till för dans och inte massa andra idrottsaktiviteter som stepp up eller Box, det förstör golvet som är special gjort. och IFK Mora tar upp plats så att vi som går estetsiska programmet i dans inte har möjlighet att träna. Mer dans i Mora! Jag lever för dansen och det finns nästan ingenstans att vara. Ta tillbaka Stora Daldansen och satsa mer på sådan kultur.

Kollektivtrafik (5) Fler bussar så man kan ta sig till sina vänner. Min sista buss hem till nusnäs går halv 5. och på helgerna går det inga alls. och det är inte kul att sitta fast i byn om man inte har nån skjuts. Bättre bussar så man kan vara med kompisar på kvällarna. Jag bor i Venjan. Det åker inte många bussar till Mora. Nattbussar. Kollektiv trafiken suger så man kan inte ta sig någonstans, så man tar sig inte till ställen

Internet- datacafé, LAN (13) Internet café där man umgås med vänner och chillar. IT Cafè i Orsa. Spel/Internet/LAN partycafé. Öppna ett Internet/gaming café’ skulle vara bra.

Bowling (3)

Sport- idrottshallar (10) Fler sporthallar i Mora! Gymnastikhall. Boxningshall. Jag tycker att det saknas en inomhushall som man kan träna friidrott i, med riktiga banor osv.

Idrott-motion (32) Aerobics. Amatör bandy eller liknande för de som inte vill spela så seriöst utan bara träna. Innebandy för juniorer. Träningspass inom olika bollsporter för högre åldrar, bla basket, innebandy. Badminton. Basket. Bågskytte. Fäktning. Gym. Konståkning på skoj (ej seriöst). En storträningsklubb med både gym och utövning av kampsport, gärna MMA (Mixes Matrial Arts). hockey. Tycker att de ska bli bättre snowboard möjligheter! En foampit. Vi måste ha en bättre fotbollsplan i Bonäs. Den blev förstörd efter ett bygge av en lekstuga samt någon värmeledning på skolan. I Venjan finns inga idrottsföreningar till exempel vill jag gärna spela tennis eller volleyboll (någon team boll sport) men det är inte möjligt om man bor i Venjan, det är lite synd. Fotbollsforening har man även flyttat till Mora. Träningspass inom olika bollsporter för högre åldrar, bla basket, innebandy. Streetfootball plan, basketplan, biljardbord, pingisbord konstskidbacke. Det saknas boxning klubb eller thaiboxning klubb i Orsa. Billigare skidåkning i Grönklitt. Konstgräsplan så vi kan träna fotboll ute på vintern. Om dom fixar det kommer jag sätta Mora på kartan genom att bli fotbollsproffs! Tycker de kan starta en riktig boxningsklubb i Mora och marknadsföra den lite.

Bad- simhall (4) bättre, större och roligare simhall. Äventyrsbad.

Skateboard (6) Skateboardramp i Noret. Jag hade gärna sett att det blev någon form av skatehall då jag känner många som har brist på ställen att vara. De äldre med körkort har såklart möjlighet att ta sig till skatehallen i till exempel Borlänge eller Bollnäs, men vart ska de mindre ta vägen? För tillfället har jag i alla fall sett att de hänger utanför mataffärer och på gågatan sent på kvällarna, vilket jag anser inte vara det bästa stället för 11 åringar att vara på.

Paintball, Lazerdoom (7) Nära skidåkning, fast jag bor i Idre annars så de är lugnt. Men typ paintball, Klättervägg, Lazer Doon har vart riktigt grymt att haft i Mora! Det är nått ni borde satsa på! Känner hur många som helst som skulle gå dit 2-3 dagar i veckan!

Motor (4) Vill hjälpa till mer i ett garage. Hinner inte hem i tid, det blir så mörkt att jag inte hinner träna skotercross. Jag tycker att det saknas Cross som det t.ex. finns i Rättvik. Cross-skola eller liknande. Fiddybana i Noret. Skoter cross bana

”Finns inget att göra” (6) Inget för dom större ungdomarna att göra. Inga föreningar för dom som inte gör någonting. Det finns inte särskilt mycket att välja på. Sen är det långt mellan olika ställen och svårt att ta sig dit. Ja, de finns inte så speciellt mycket att syssla med sina kompisar på helgkvällarna. Det anordnas ingenting. Lite disco ibland men de är värdelöst. Ja, och om det finns något så är kostnaderna för höga. Jag vet inte, är ju inte så mycket som är kul i den här åldern ändå så.

Affärer, shopping (9) Fler affärer, (klädaaffärer). Starbucks. Ha de vanliga caféerna öppna under kvällstid någon dag i veckan skulle vara bra.

Vet inte, nej (10) Nej jag känner att jag har lagom mycket med fritid. Eftersom jag tränar innebandy ca 8 gånger i veckan så känner jag att jag inte behöver så mycket fritid. Jag träffar ju alla mina kompisar på innebandyträningarna! Nej min fritid går till fotboll å mina studier. Nej, min fritid går till innebandy. vet inte, har nog lite för dålig fantasi. Man har för lite tid.

Övrigt Hemvärnsungdomsavdelning i Mora. Det största problemet som jag nu ser är att jag inte har just något tid till fritid. Jag har inte hunnit resonera så mycket kring vad jag skulle använda min fritid till, förutom att lägga mer tid de småsaker som jag nu försöker att hinna med. Det borde ju gå att anordna olika resor, typ åka till Trysil och åka skidor över någon helg eller lov, fixa lite sponsorer och ta en buss så kan det bli ganska billigt för de inblandade. Jag tror att många skulle nappa, nu råkar jag vara intresserad av skidåkning, man kan ju åka på andra resor också. Allmänna saker. En park att träffas i. Mer aktiviteter med djur. Mycket. O’learys, ställen att gå ut på med lägre åldersgräns än 18. Pengar, kommunen ska stå för fester med gratis alkohol. Saker att göra på kvällar. Sportbar. Casino. Sitter bara hemma på fritiden. Observatorium. Äsch. Även om det hade funnits något jag hade velat göra hade man inte haft tid p.g.a. skolan.

När du träffar dina kompisar på fritiden var brukar ni då oftast vara?

	högstadiet		gymnasiet		Samtliga
	kille	tjej	kille	tjej	
Hemma hos varandra	88 %	84 %	82 %	85 %	85 %
Utomhus	41 %	36 %	27 %	19 %	31 %
I en idrottshall/sporthall eller på annat ställe i samband med idrott	24 %	16 %	36 %	17 %	23 %
På ett café	2 %	16 %	3 %	25 %	11 %
På ett ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	2 %	1 %	1 %	4 %	2 %
På en restaurang, pub, bar eller liknande	2 %	3 %	7 %	10 %	5 %
I en föreningslokal	0 %	0 %	2 %	1 %	1 %
Inte på någon av ovanstående platser	2 %	4 %	3 %	1 %	2 %

Tycker du att det saknas ställen att vara på för dig och dina kompisar? Skriv i så fall vilka.

(Högstadiet)

Ungdomsgårdar el.dyl. (19) "Ungdomscafé" (6) Med rimliga priser. På helgerna tycker jag att det ska finnas ett ställe med musik och sånt för alla ungdomar! En stor ungdomsgård med aktiviteter, vi har ju Slussen men där har dom ju knappast någon dansskola. Något fika ställe, som bara är för ungdomar. Ett ställe för ungdomar att träffas efter skolan, eller andra gånger. Ja! typ aktivets hus. Ett ställe som man bara kan gå till och bara vara. Ett ställe att bara vara på som inte är religiöst. På helgerna tycker jag att det ska vara typ disco/dans kvällar i någon byggnad varannan helg för ungdomar. Ställe för äldre ungdomar. Ställen där lite yngre personer kan umgås från åldern 14 til 17.

Ungdomsgård Noret (4) Något på Rödmyren som är öppet typ varje dag., Vi som bor i Färnäs, Noret, Rödmyren och där har så långt att åka om vi ska ner på Mora varje gång.

Disco (6)

Laze doom (6)

Bowling (6)

Simhall- äventyrsbad (11) Jag vill att de finns något kul att göra tex. äventyrsbad, roligare badhus, ett riktigt "flachigt" badhus (a);D

Idrott (9) En bra hoppark för skidor. En futsal arena i Morkarlby. Boxnings klubb (2). En till ishall. Fotbollsplaner på vintern. Konstgräsplan. Inomhushallar!

Internet- datacafé (4)

Affärer (3) Ett teknikmagasin, IKEA, Galleria, Starbucks

Ungdoms fester/lokaler (4)

Nej – vet ej (11)

Övrigt !d!e!t! !s!a!k!n!a!s! Bondpower, Bordell, Cross bana, Det finns nog ganska många ställen man kan vara på, det skulle i så fall vara en park jag helst skulle vilja lägga till. En studio för musik så man kan gå och spela musik :D. Finns inga. Ute på stan. Finns inte så mycket man kan göra här och därför väljer man att vara hemma hos varandra eller vad man nu har för intressen osv. Ja det saknas mycke! Det finns ju inga ställen att vara på. Jag har inga kompisar! alla bara mobbar mig! Jag vill ha ett ställe där man får dricka och röka brunt utan att någon bryr sig!. Nja, det finns ganska många ställen nere på stan, men jag bor ganska långt ifrån stan men jag tycker nog att det räcker. Sen va det ju det där med parken, det skulle vart bra att ha en sån o vara med kompisar i också! Platser som man kan chillar med utan någon i bakgrunden som kommenterar. Replokal. Skateboard.

(Gymnasiet)

Ungdomsgård el.dyl. (22) En schysst ungdomsgård för gymnasieelever där man kan göra roliga saker samt studera. Alkohol fria ställen som det kan finnas fester på eller andra sociala event. En plats inomhus som är allmän att kunna träffas på istället för att vara hemma hos någon. Ungdomshus som är öppet mer än 3 dagar i veckan. Fritidsgård för folk runt 18-20 åringar. ja, ungdomsgård för våra intressen och vår ålder. Ett ungdoms hus. En stor hall med olika rum: pingis, cafeteria, spela spel och data.

Ungdomscafé el. dyl. (18) Det borde finnas som ett musikcafé här, det skulle vara något som säkert många skulle hålla till på. Borde finnas något mysigt fik där det inte är så stimmigt, med sköna soffor och fätöljer och dylikt. Japp skulle va kul med ett trevligt kaffe som var öppet till kl tio eller elva vissa dagar så att man kan vara där på kvällen och träffas och umgås, det hade varit trevligt. För antingen är det så att man har ingenstans att vara och man kanske inte vill vara hemma. Så ett kaffe med sen öppettid! (för ungdomar). Ett kvällscafé hade vart jättebra där man kan träffas. LAN café.

Dans (3) Något ställe att träffas och dansa. Disco! Mer teater och dans lokaler.

Replokal (6) En replokal skulle vara trevligt, eller inspelningsstudio.

Skateboard (4) Skatehall. Skatepark.

Bowlinghall (3)

Bio (2) Flera visningar på bio.

Uteställen el.dyl. (14) Restaurang/pub eller liknande. kanske för s"anna som inte har fyllt 18.. Saknas nattklubbar. Uteställen med student rabatter. Krog som har öppet senare än 02.

Idrottshallar (13) Aktivitetshall (flera olika sporter). Och fler lokaler där man kan träna och dansa och där det inte är så dyrt att träna, man har inte råd att köpa ett gymkort! Det är jättedåligt med lokaler. Även en inomhushall för fotboll. planen på prästholmen är hur dålig som helst. De som satsar på fotboll har inga möjligheter här. Om man vill satsa så får man lov att åka till en annan ort. En sporthall så man kan träffa nya eller andra kompisar som inte bara håller på med samma sport som jag själv. Mer fritidslokaler & träningslokaler. Friskis och Svettis där IFK Mora kan vara. Eftersom att det bara finns en danssal i Mora där det inte redan pågår dans (M&M), borde den inte då vara vigd åt dans? Jag har ingenting emot IFK Mora, men de tar upp vår tid så att vi som verkligen vill satsa på dans inte har någonstans att träna utöver vår vanliga träning. Golven blir förstörda och det blir smutsigt, vilket vi får lov att städa. upp. Hallar där man kan klättra

Affärer, shopping (8) Ett stort shoppingcentrum. Galleria. VILL HA STARBUCKS!!!

Nej (5) Nej det tycker jag inte att det gör, det finns massor att göra. Nej inte om någon fixar fotbollsplanen och hockeyplan.

Ja (5) JA fixa nåt nice för fan. Ja man kan inte vara på donken på kvällen, måste komma något nytt ställe. Ja på kvällar på helger är det åldersgräns överallt. Ja på kvällarna.

Övrigt Paintball ställe. Där man kan vara ensamma t.ex. Ett håll. Sen så är jag väldigt ledsen över att man inte går till kyrkan, men det är bara för att det är så tråkigt. det skulle vara mer musik och sammanhållning. hade det varit mer gemenskap och trevligt och mer musik hade jag gått dit direkt! Gott om cafeer finns det, men dåligt med fritidshus. I en park Jag har inget förslag på vad som saknas, men de finns iaf ingenstans att åka till som är värt pengarna. obs. att se Mora ik är värt varenda krona. Arkadhall. Nu på vinter är de kallt ute, och de finns oftast ingenstans att vara ute när de är kallt! Något byggnad där man ibland fixar i ordning fester. Som gymnasiefester. Något mer ställe än bara ungdomsgården. Majsställe. Biljard ställe. Strippklubb! Stor bad och relax anläggning. Ungdomsställen. Sjunga (ej kör).

Hur ofta gör du följande saker på din fritid?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag eller varje vecka				
Idrottar/motionerar i klubb eller förening	59 %	52 %	42 %	51 %
Idrottar/motionerar, inte i klubb eller förening	61 %	59 %	65 %	67 %
Går på sportevenemang utan att delta själv	12 %	20 %	12 %	27 %
Umgås med kompisar	90 %	89 %	92 %	95 %
Deltar i föreningsverksamhet	31 %	30 %	24 %	28 %
Går på café	15 %	8 %	19 %	9 %
Går på restaurang/pub/bar			4 %	19 %
Går på ungdomens hus el.dyl.	3 %	4 %	3 %	5 %
Går på konsert	1 %	1 %	1 %	1 %
Går på teater/dansuppvisning	2 %	2 %	1 %	1 %
Går på museum/utställning	1 %	1 %	0 %	1 %
Gå runt på stan med kompisar	58 %	44 %	60 %	43 %
Går på fest	9 %	10 %	16 %	21 %
Är ute i naturen	39 %	38 %	43 %	35 %
Fiskar/jagar	1 %	9 %	2 %	10 %
Sjunger/spelar instrument	48 %	33 %	32 %	25 %
Tränar dans/spelar teater	22 %	6 %	22 %	3 %
Målar/syr annat skapande	32 %	16 %	12 %	4 %
Spelar dator/TV-spel	38 %	87 %	19 %	78 %
Surfar/chattar på Internet	93 %	86 %	94 %	96 %
Spelar om pengar på Internet	5 %	4 %	2 %	7 %
Besöker bibliotek (ej skoltid)	5 %	4 %	3 %	4 %
Åker skate- /snowboard	16 %	16 %	14 %	17 %
Mekar med bil/moped el.dyl.	8 %	23 %	3 %	17 %
Spelar rollspel el.dyl.	5 %	10 %	4 %	6 %
Läser	70 %	48 %	59 %	44 %
Skriver	67 %	49 %	70 %	43 %
Hjälper till hemma med mat/ städ/tvätt snöskotning m.m.	80 %	68 %	82 %	77 %

Är du just nu medlem i någon/några av följande föreningar?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aktiva eller med förtroendeuppdrag				
Idrottsförening/klubb	50 %	51 %	38 %	46 %
Skolförening	10 %	13 %	6 %	9 %
Friluftsförening	4 %	6 %	1 %	5 %
Religiös förening/församling	7 %	7 %	3 %	4 %
Kulturförening (Musik/dans/teater)	20 %	16 %	12 %	4 %
Hobbyförening (Motor/slöjd/häst/hund)	14 %	11 %	6 %	6 %
Politiskt parti/ungdomsförbund	1 %	4 %	1 %	2 %
Förening/org. för samhällsfrågor	2 %	4 %	2 %	1 %
Dator- spelförening t.ex. Sverok	2 %	12 %	0 %	8 %
Supporterklubb	2 %	6 %	0 %	9 %
Annan	9 %	11 %	4 %	11 %

Har du någon gång varit medlem i en förening?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja	79 %	73 %	58 %	68 %
Nej	21 %	27 %	42 %	32 %

I hur stor utsträckning upplever du att du kan vara med och påverka föreningens verksamhet?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
I den utsträckning jag vill	43 %	39 %	47 %	46 %
I mindre utsträckning än vad jag vill	26 %	21 %	28 %	26 %
Vill inte påverka föreningens verksamhet	31 %	40 %	25 %	29 %

Finns det något som du skulle vilja göra på din fritid som du inte gör på grund av att du är kille eller tjej?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja	23 %	9 %	18 %	9 %
Nej	39 %	56 %	50 %	59 %
Vet inte	38 %	35 %	32 %	32 %

Har du under de senaste 12 månaderna gjort någon semesterresa eller nöjesresa som varat minst en vecka?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, inom Sverige	48 %	46 %	36 %	36 %
Ja, utomlands	6 %	36 %	40 %	41 %
Nej	21 %	24 %	31 %	29 %

Har du varit utanför Sverige utan sällskap av dina föräldrar?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
ja, mer än 6 gånger	3 %	5 %	4 %	8 %
ja, 5-6 gånger	2 %	3 %	2 %	4 %
ja, 3-4 gånger	7 %	4 %	12 %	10 %
ja, 1-2 gånger	30 %	25 %	47 %	33 %
nej, aldrig	58 %	62 %	36 %	45 %

Vilket av följande har du gjort när du varit utomlands?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	kille
Arbetat			1 %	3 %
Studerat (Även språkresa)	8 %	5 %	21 %	13 %
Varit volontär			1 %	1 %
Varit på ungdomsutbyte			9 %	4 %
Varit på semester	84 %	81 %	85 %	75 %
Besökt släkt eller vänner	36 %	34 %	25 %	19 %
Annat	30 %	25 %	26 %	32 %

Om du inte arbetat, varit volontär eller varit på ungdomsutbyte utomlands, vad behövs för att du ska göra det?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Spelar ingen roll, inte intresserad.	21 %	39 %	10 %	27 %
jag skulle behöva mer pengar	40 %	28 %	61 %	40 %
Behöver mer info hur jag ska göra.	30 %	17 %	35 %	28 %
att mina föräldrar tillåter det	32 %	18 %	14 %	10 %
annat	14 %	14 %	16 %	16 %

Skola

Sedan 2006 har arbetsklimatet och skolmiljön förbättrats. Likaså i fråga om hantering av mobbing och kränkande behandling. Däremot har möjligheten till extra hjälp och skolbiblioteken försämrats kraftigt. Även skolket har en tendens att öka.

Efter enkäten 2006 beslutade Barn- och Utbildningsnämnden att göra extra insatser för att öka elevinflytandet och förbättra informationen inför gymnasievalet. Man kan tydligt konstatera att det gett resultat. Det är endast i två frågor som elevinflytandet minskat. "Elevrådet tas på allvar/lyssnas på" (0,5 %) och skolmiljön inomhus (2 %). Även i fråga om informationen inför gymnasievalet har siffrorna förbättrats betydligt.

Här följer påståenden om skolan. Hur tycker du att det är i din skola?

Tabellen visar hur många elever som anser att olika påståenden 'stämmer mycket bra' eller 'ganska bra'.

	Hög	Gy
Det är bra stämning i skolan	73,5 %	83 %
Mobbning är ett problem i skolan	21 %	11,5 %
Om en elev mobbar en annan elev agerar skolan	43 %	47,5 %
Främlingsfientlighet är ett problem i skolan	19 %	14 %
Sexuella trakasserier är ett problem i skolan	12 %	8 %
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i skolan	47 %	69 %
Om en lärare kränker en elev agerar skolan	52 %	45,5 %
Pojkar får bättre möjligheter än flickor	9,5 %	5,5 %
Flickor får bättre möjligheter än pojkar	19 %	14,5 %
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan	30,5%	36 %
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klass- och elevråd	35 %	49 %
Elevrådet tas på allvar och lyssnas på av personalen i skolan	41 %	40,5 %
Det finns tillräckligt många ämnen att välja på i elevens val	43,5 %	46 %

Vad tycker du om de här sakerna i din skola?

Tabellen visar hur många elever som anser att olika påståenden 'stämmer mycket bra' eller 'ganska bra'.

	Hög	Gy
Skolmiljön	60,5 %	70 %
Skolbiblioteket	36 %	58 %
Skolmaten	23 %	18,5 %
Ditt schema	52,5 %	71,5 %
Möjligheten att få extra hjälp - stöd	58 %	65 %

Hur mycket VILL du som elev vara med och bestämma om?

Tabellen visar hur många elever som anser att olika påståenden stämmer "våldigt mycket" eller "ganska mycket".

	Hög	Gy
Vad du får lära dig	70,5 %	78,5 %
Vilka böcker/läromedel ni ska ha	48,5 %	51,5 %
Hur ni ska arbeta (grupp- projektarbete)	71,5 %	78,5 %
Skolmiljön inne (klass- uppehållsrum)	58 %	61,5 %
Skolmiljön ute, t.ex. skolgården	47,5 %	44 %
Reglerna i skolan	58 %	50,5 %
Läxorna	63,5 %	73,5 %
Proven	62 %	77 %
Skolmaten	66,5 %	73,5 %
Schemat	67 %	74,5 %

Hur mycket FÅR du som elev vara med och bestämma om?

Tabellen visar hur många elever som anser att olika påståenden stämmer "våldigt mycket" eller "ganska mycket".

	Hög	Gy
Vad du får lära dig	29 %	30,5 %
Vilka böcker/läromedel ni ska ha	50,5 %	16 %
Hur ni ska arbeta (grupp- projektarbete)	40 %	45 %
Skolmiljön inne (klass- uppehållsrum)	23,5 %	23,5 %
Skolmiljön ute, t.ex. skolgården	20,5 %	16 %
Reglerna i skolan	32,5 %	13,5 %
Läxorna	19 %	25 %
Proven	53 %	29 %
Skolmaten	10 %	10 %
Schemat	16 %	16 %

Brukar du skolka?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Nej	72 %	68 %	48 %	49 %
ja, någon gång per termin	21 %	14 %	25 %	25 %
ja, någon gång i månaden	3 %	10 %	17 %	17 %
ja, flera gånger i månaden	2 %	3 %	8 %	5 %
ja, flera gånger i veckan	2 %	6 %	2 %	3 %

Vad tycker du om den information du fått inför valet av gymnasieprogram, samt fortsatta studier på universitet och val av yrke?

Val efter
gymnasiet

	Hög	Gy	Gy
mycket bra	7,5 %	20 %	7,5 %
ganska bra	27 %	43 %	19,5 %
varken bra eller dålig	10,5 %	18 %	24 %
ganska dålig	5 %	11 %	18 %
mycket dålig	4,5 %	5,5 %	10 %
har inte fått någon information	44,5	2,5 %	21 %

På vilket gymnasieprogram går du?

	Tjej	Kille
barn- och fritid	15 %	7 %
bygg	3 %	13 %
el	1 %	12 %
estetiskt	3 %	0 %
fordon	0 %	0 %
handels- och administration	11 %	9 %
hotell- och restaurang	7 %	4 %
individuellt program	7 %	5 %
industri	0 %	0 %
media	4 %	2 %
naturvetenskap	7 %	8 %
omvårdnad	6 %	0 %
samhällsvetenskap	29 %	16 %
teknik	6 %	21 %
annat	1 %	3 %

Bor du i samma kommun som du går i skola i?

	Tjej	Kille
Nej, jag bor i	29 %	20 %

Härjedalen, Malung-Sälen, Norberg, Orsa, Rättvik, Svenljunga, Älvdalen.

Politik - Inflytande

Det politiska intresset bland ungdomar i Mora är inte hög. Däremot är intresset för samhällsfrågor och vad som händer internationellt betydligt högre. Intresset ökar med stigande ålder. Det finns en vilja att engagera sig, men kunskapen om hur man går tillväga finns det brister i. Många vill inte vara med och påverka eftersom "de som bestämmer troligen inte lyssnar i alla fall". Trots det tycker mer än hälften att det är viktigt att ungdomar och politiker träffas för en diskussion. Jämfört med 2006 har dock kunskapen och intresset ökat något.

Ungdomarna har en mängd olika frågor där de vill vara med och påverka. Förutom fritidsaktiviteter och mötesplatser är skolan, och då i första hand skolmaten, "heta" frågor. Bland de äldre ungdomarna ökar intresset att vara med och påverka samhällsutvecklingen, ekonomin och ungas inflytande.

Hur intresserad är du av politik?

	Hög	Gy
mycket intresserad	3,5 %	3 %
ganska intresserad	9 %	18 %
inte särskilt intresserad	26 %	31,5 %
inte alls intresserad	61,5 %	47 %

Har du någon gång det senaste året deltagit i någon av följande aktiviteter, eller kan du tänka dig att göra det?

	Inte gjort		Inte gjort, kan göra		Skulle aldrig göra	
	Hög	Gy	Hög	Gy	Hög	Gy
Skriva på namnsamling	25 %	40 %	43 %	40 %	32 %	19 %
Ta kontakt med en politiker	3 %	4 %	27 %	39 %	70 %	56 %
Skriva insändare	4 %	5 %	37 %	46 %	59 %	49 %
Bära märken/symboler för en åsikt	5 %	12 %	33 %	36 %	60 %	51 %
Delta i bojkott/köpstrejk	2 %	4 %	25 %	38 %	72 %	57 %
Delta i laglig demonstration	7 %	3 %	33 %	43 %	59 %	53 %
Medlem i ett politiskt parti	2 %	3 %	16 %	30 %	81 %	66 %
Chatta/debattera politik på Internet	3 %	6 %	18 %	26 %	78 %	68 %
Delta i olaglig demonstration/aktion	4 %	2 %	15 %	22 %	80 %	75 %
Måla politiska slagord på allmän plats	3 %	1 %	9 %	11 %	87 %	86 %
Ockupera byggnader	3 %	1 %	11 %	13 %	85 %	84 %
Skada allmän egendom i protest	4 %	2 %	10 %	11 %	86 %	86 %

Tänk dig att du är politiker och bestämmer i den kommun där du bor. Vad är viktigast att satsa på?

	Hög	Hög	Gy	Gy	Total	Not
	Tjej	Kille	Tjej	Kille	%	
Skola	38 %	31 %	36 %	38 %	143	
Sjukvård	36 %	24 %	34 %	28 %	122	
Idrottsanläggningar	23 %	38 %	17 %	38 %	116	
Skapa arbeten för unga	18 %	19 %	35 %	37 %	109	1
Lika lön för lika arbete	39 %	17 %	35 %	13 %	104	2
Bostäder för unga	21 %	18 %	33 %	31 %	103	3
Arbete mot kriminalitet	27 %	32 %	14 %	23 %	96	
Fritidsaktiviteter	22 %	23 %	12 %	28 %	85	
Ställen där unga kan träffas	21 %	19 %	14 %	18 %	72	
Kollektivtrafik	17 %	11 %	21 %	21 %	70	
Arbete mot främlingsfientlighet & rasism	13 %	9 %	20 %	13 %	55	
Ungas psykiska hälsa	13 %	12 %	17 %	7 %	49	
Arbete för miljön	18 %	7 %	12 %	11 %	48	
Djurens rättigheter	21 %	13 %	9 %	5 %	48	4
Äldreomsorg	15 %	6 %	18 %	8 %	47	
Minska alkohol- och drogbruk bland unga	11 %	11 %	13 %	8 %	43	
Barnomsorg	9 %	5 %	13 %	5 %	32	
Arbetsmiljö i skolan	7 %	9 %	7 %	9 %	32	
Gator, vägar, cykelbanor	4 %	9 %	5 %	10 %	28	
Stöd till föreningar	5 %	6 %	4 %	9 %	24	
Stöd till kulturverksamheter för unga	1 %	2 %	4 %	2 %	9	

Not 1 Viktigare fråga för elever på gymnasiet

Not 2 Viktigare fråga för tjejer.

Not 3 Viktigare fråga för elever på gymnasiet

Not 4 Viktigare fråga för elever på högstadiet

Vad vill du påverka?

(Högstadiet)

Allt (10) Mycket! Allt som jag kan vara med på. Hela skiten. Om allt möjligt!

Skolan (14) Bättre i skolan, varmare klassrum. Skolan suger fett. Jag vill påverka hur skolans miljö är. Mindre läxor, prov, och skoltid! vilka lärare det ska vara. Hur vi kan förändra skolmiljön. Att alla ska känna sig trygga i skolan och våga vara sig själva samt våga uttrycka sin åsikt och få den hörd! Vi vill kunna åka utförsåkning på kreativa veckan! (2)

Skolmat (11) Bättre skolmat!!! Skolmaten, den är inte så god eller ordentligt lagad. Gröt är ingen mat så varför serverar vi den?

Kollektivtrafik (6) Jag vill att det ska finnas senare bussar. Dom ska gå till minst kl 10 på kvällen och gå oftare. Kommunikationen ska vara statlig satsa på godståg istället för lastbilar

Miljö (5) Att minska avgaserna. Att man tar miljöhöret på större allvar och verkligen försöker göra något åt det. Vädret. Ta bort epa traktorn, hindrar folk från att komma fram i trafiken.

Hälsa (3) Jag tycker att man borde göra mer åt ungdomar som använder droger och alkohol för att det är ett stort problem i vår kommun. 2/4 av alla ungdomar som är 13 år och äldre använder alkohol eller droger vilket förekommer hinder för skolan, i hemmet och för kommunen etc. Ungas psykiska vård. Ta bort 'föräldrar på stan' dom gör ingen nytta ändå.

Idrottsfrågor (15) Jag tycker inte om att dom inte satsar någon på sport! att vi ska fixa konstgräset i Prästholmen, för ni fick ett bra erbjudande men tackade nej, varför? Att alla uterinkar spolas så att man kan träna hockey på dom. Bygg en inomhusfotbollsplan. Fler idrottsanläggningar. Kanske att de ska byggom en ny simhall eller någonting sånt. äventyrsbad & mer att göra på fritiden. Snowparken i Grönklitt.

Aktiviteter (10) Jag vill att det ska finnas äventyrshus och kanske en spelhall i Mora. Att få folk att spela mera! Vilken jävla sport/datorspel som helst! Att de blir fler sköna fester i Mora och sånt där! Skateparken på Mora. Jag vill ha mer skateboardramper. Drogfria discon (2)

Fritid (4) Fler fritids arrangemang Vad ungdomar kan göra på fritiden.

Fritids- Ungdomsgård (5) Jag vill att det ska finnas flera ställen för ungdomar att vara på kvällarna. Att det ska finnas fritidsgårdar nära där man bor. Fler ungdoms gårdar med saker som typ karaoke, dansmattor och singstar. Ställen att vara på och "leka" på.. Typ ungdomsgård, vi har det men bara för lekisar-6

Djur (3) Synen på djur. Jakt på varg!

Inflytande (2) Att ungdomar ska få vara med och tycka och säga mer om vad de tycker om Mora. Ungdomarnas rätt att tycka till mer. Ungdomarna nu är ju dom som ska ta över kommunen. Så då är det väl viktigt att vi får ha det lite mer som vi vill. Dom säger att Mora är en "ungdomsstad" men det håller jag absolut inte med om.

Ungdomar (3) Vuxnas syn på ungdomar! Att få mer saker till ungdomarna! Sluta bygga massa onödiga saker som bara dom vuxna har användning för, inte beror på att saker förstörs för ungdomarna har inget att göra! Att man satsar mer på ungdomarna!

Vet inte (11) Jag kan inte komma på något nu men om det kommer upp något skulle jag vilja vara med och påverka. Vet inte vad just nu men jag vill kunna vara med och påverka om jag känner att det är något jag vill vara med och påverka om. kommer inte på något just nu (:

Övrigt (14) Parker. att man ska få fråga efter sommar jobb när man är 14 år. Högre skatt för rika och lägre för lågavlönade och pensionärer. Kostnader för preventivmedel. Flera sportbutiker. Bränsle pumparna i Våmhus! -.men ni e bäst ;) asså ni som gjorde testet. jag slapp matten ;) mindre civil snutar, känns som man inte kan gå ut på kvällarna utan att kolla bakåt varje minut. Nusen suger! Så att vi får bordeller i kommunen. Sånt som inte är bra alls. vad man ska bygga för ställen i Mora. vad som ska komma till Mora och inte...

(Gymnasiet)

Allt, ja, det mesta (10) Allt som rör ungdomar. Allt, miljön och tänkandet.

Nej, Vet inte (6) Det jag inte gillar.

Skola (16) Arbetsmiljön på gymnasieskolan. Hur vi kan få ut mer av skolan. Att vi ska kunna lära oss saker som vi verkligen behöver kunna ute i livet. Ämnen inom skolan, t.ex. stödlärare & lokaler. Upplägget inom skolan.

Skolmat (9) I TV programmet med Bert Karlsson besöker han bedrövliga skolmatsalar som ger katastrofal mat till eleverna. Vår skolmat ligger i vissa fall under den bedrövliga standarden som en del skolor har haft i programmet. Det har hittats myror i salladen, kött har varit rått, korven i korvstroganoffen har varit nedslafsad i sås utan att ha blivit tillagad före, det finns en hel rad exempel. Är det inte bättre att få bättre mat så att alla äter maten, istället för att alla ska kasta bort maten och gå hungriga resten av dagen? Jag tycker ni politiker ska göra ett studiebesök på Rättviks gymnasium som har bland Sveriges bästa mat och ett studiebesök i våran matsal så ni förstår hur katastrofalt det är!!!!

Jobb (7) Jag vill kunna påverka vilka jobb möjligheter som kan skapas för ungdomar.

Bostäder (6) Bostäder för unga! Hyror, alldeles för höga! Boendet för innebandy gymnasiet elever utifrån. Vill påverka boende (billiga och små) för unga

Miljö (4) Att det fräschas upp lite på gatorna.

Kollektivtrafik (8) Bussarna går alldeles för sällan. Hur kollektivtrafiken ska gå.

Fritidsaktiviteter- möjligheter (19) Att barn får mer att göra på fritiden. Ge mer fritid till ungdomarna så slipper vi kriminalitet! Laserdoom. Jag vill ha ett biljardbord i Mora. Mer saker för ungdomar så de kanske slutar med droger. Utveckla nöjen så de ger tillgång till fler.

Kultur (2) Mer dans/teater. Kunna få mer tillgång till kultur evenemang. Anordna konserter.

Idrott (9) Att fotboll och ishockeyplanen i Bonäs suger. Att innebandyn i min kommun borde få mer sponsring. Hockey för damer. Idrottsanläggningar. mer saker att göra på fritiden tex. att rusta upp hockeyplaner och fotbollsplaner. Nytt konstgräs på Prästholmen

Mötesplatser (11) Fler lokaler där ungdomar kan träffas, både för idrottsungdomar och även för de som inte har någon idrott eller någon annan aktivitet att hålla på med. Vad ungdomar gör på fritiden osv. det är många som bara hänger ute på vintern. Jag tycker att det borde finnas någon slags alkoholfri klubb dit unga (under 18) kan gå & umgås, dansa etc. Som att gå ut på krogen fast utan alkohol. dessutom borde det finnas häftiga drinkar (alkoholfri så klart) det vore häftigt. Det är många unga som tycker om att dansa & här i Sverige får du inte göra det fören du är 18?! hallå. Egentligen bryr jag mig inte speciellt mycket nu eftersom jag är 18 men det vore kul för dom som är yngre än mig!

Sjukvård, äldreomsorg (9) Allmän utveckling inom olika områden som påverkar människors mentala hälsa. Ungdomshälsan. Äldreomsorg och sjukvård strunta inte i den! ÖPPNA MORA BB IGEN! Att socialen lägger ner pengarna på äldre, omsorg och barn. Inte på missbrukare som åker in på behandlingshem och sedan kommer hem och fortsätter med sitt missbruk.

Samhällsutveckling (15) Framtidens utveckling i Mora. Hur man vill dra turism i olika åldrar. Ett bättre samhälle för ungdomar där alla ungdomar kan träffas varje dag. Vad som finns/inte finns i Mora just nu. Ang planer på köpcentrum i Noret. Dom bygger bara skit. Hur man ser på arbeten. Den ökade vandalismen i kommunen. Det finns bättre saker att lägga pengar på än massa fönster som nån liten snorunge haft sönder. Mora köpstad. jag bor en bit utanför Mora och tycker att det vore bra om man fick en cykelbana genom Bonäs och längs stora vägen. Samhället till det bättre, att man ser till att samhället och människorna i det mår bra innan man satsar alla pengar på hockey. Världspolitikern. Centrumbebyggelsen m.m. Sånt som berör oss på landsbygden. Vad som händer i byn. Samhället för övrigt i min kommun.

Ekonomi (13) Hur de fördelar pengarna. Skulle behövas satsas mer på skola & idrott! Vad de satsar sina pengar i, det som är viktigt för hela kommunen. Att ungdomar får pengar till intressen eller annat om dom har en grupp som vill det, tex skateboard. Utan att det ska ta 10 år snack med politikerna, det värsta är att allting går så jävla segt. Vart resurserna går. Vill påverka vad kommunen ska lägga pengar på, t.ex. att det inte behövs 57 rondeller i Mora eller att hockeyn ska få allt stöd. Vilka föreningar som behöver mer stöd, t.ex. Mora Ridklubb, dans, teater, små föreningar. Hur mycket vi skall satsa på ungdomar. Skatter. Löner.

Inflytande (9) Ungdomars inflytande, få fler att förstå att vi ungdomar behövs och att även vi har vettiga åsikter i olika frågor. Jag vill skriva en artikel i Mora tidning så att alla förstår vad vi ungdomar vill. Vi har fyllt i hundra tals blanketter under våran tid som barn och det har aldrig blivit någon skillnad. Dåliga beslut som kommunen tar. Jag har inget konkret som jag vill påverka, jag vill mest framföra vad jag tycker. Jag vet inte, men om jag skulle vilja påverka något vill jag ha möjlighet till det. Jag vill att kommunen ska lyssna mer på vad folket vill ha. Det vet jag inte. Men om det skulle vara någonting jag reagerade på och tyckte var fel så skulle jag ju självklart vilja vara med och påverka det till det bättre. Förbättra saker, få saker att fungera och få alla att må bra!

Övrigt Frågor relaterade Försvar (Hemvärnet) Djur m.m. Att folk ska få lära sig om religion och att vara i kyrkan. Vi har nog med invandrare så det så det räcker. jag skulle sätta stopp för det. Vargjakt. Att det ska bli fri vargjakt. Rasism. Mer musik i kyrkan. IPRED. Majsstället. Priset på godis. Och sluta lägga ner nödvändiga saker! Aktiesparande. Saker som rör mig och mina kompisars intresse. SAKER.

Vilken är anledningen till att du inte vill vara med och påverka?

	Hög	Gy
jag kan för lite om hur jag ska göra	28 %	26 %
jag är inte tillräckligt intresserad	56 %	51 %
jag har inte tid	26 %	30 %
Tror inte det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall	31 %	34 %
jag är på väg att flytta från kommunen	8 %	8 %
annat	13 %	7 %

Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

	Hög	Gy
personlig kontakt/någon jag känner	14 %	14 %
politiskt parti - ungdomsförbund	6 %	8 %
förening eller organisation	5 %	6 %
medierna	5 %	5 %
tjänstemän eller politiker	6 %	7 %
ungdomsgrupp som jobbar med inflytande, t.ex. ungdomsråd	8 %	9 %
vill inte påverka	10 %	7 %
annat	7 %	3 %
vet inte	56 %	57 %

Hur viktigt tycker du att det är att beslutsfattare i kommunen och grupper av ungdomar träffas och diskuterar?

	Hög	Gy
mycket viktigt	19 %	25 %
ganska viktigt	35 %	34 %
varken viktigt eller oviktigt	26 %	23 %
inte särskilt viktigt	6 %	6 %
inte alls viktigt	13 %	10 %

Skulle du vilja träffa beslutsfattare i kommunen?

	Hög	Gy
Ja	21 %	26 %
Nej	79 %	74 %

Hur intresserad är du av samhällsfrågor?

	Hög	Gy
mycket intresserad	6 %	10 %
ganska intresserad	20 %	35 %
inte särskilt intresserad	42 %	28 %
inte alls intresserad	33 %	16 %

Hur intresserad är du av vad som händer i andra länder?

	Hög	Gy
mycket intresserad	10 %	9 %
ganska intresserad	36 %	49 %
inte särskilt intresserad	36 %	28 %
inte alls intresserad	19 %	16 %

Trygghet

I stort sett kan man säga att ungdomarna i Mora växer upp i ett tryggt och säkert samhälle. Tyvärr har situationen försämrats sedan 2006. 75 % har dock aldrig blivit utsatt för hot eller våld, och de känner sig trygga i olika miljöer. Tjejerna är något mer utsatta och känner sig inte helt trygga på kvällstid på olika platser. Även mobbingen tenderar att öka, både på högstadiet och gymnasiet.

Om du tänker tillbaka på det senaste halvåret, har något av följande hänt dig?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
har inte vågat gå ut	7 %	3 %	6 %	2 %
någon har hotat mig	11 %	10 %	6 %	14 %
någon har stulit från mig	11 %	8 %	11 %	13 %
har blivit utsatt för misshandel	4 %	5 %	2 %	5 %
har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande	5 %	3 %	2 %	1 %
inget av detta har hänt mig	76 %	79 %	77 %	74 %

Känner du dig trygg på följande ställen? -
Utomhus i mitt bostadsområde på dagen

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	85 %	86 %	86 %	93 %
Ja, oftast	12 %	10 %	12 %	5 %
Nej	3 %	4 %	2 %	3 %

Utomhus i mitt bostadsområde på kvällen

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	51 %	74 %	49 %	83 %
Ja, oftast	43 %	21 %	41 %	13 %
Nej	6 %	5 %	10 %	4 %

På väg till eller från skolan

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	74 %	81 %	81 %	87 %
Ja, oftast	23 %	16 %	17 %	11 %
Nej	3 %	4 %	2 %	2 %

I klassrummet

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	76 %	79 %	82 %	90 %
Ja, oftast	22 %	17 %	17 %	7 %
Nej	3 %	4 %	1 %	2 %

På rasterna i skolan

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	68 %	70 %	82 %	84 %
Ja, oftast	28 %	26 %	16 %	13 %
Nej	4 %	4 %	2 %	3 %

På ungdoms hus, fritidsgård el. dyl

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	58 %	67 %	72 %	77 %
Ja, oftast	34 %	24 %	21 %	16 %
Nej	8 %	8 %	8 %	6 %

På diskotek eller annat nöjesställe

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	53 %	61 %	42 %	67 %
Ja, oftast	41 %	30 %	50 %	27 %
Nej	6 %	9 %	7 %	6 %

Ute på stan, på allmän plats

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	57 %	69 %	58 %	71 %
Ja, oftast	39 %	26 %	37 %	25 %
Nej	4 %	4 %	5 %	4 %

På buss, tåg, tunnelbana eller liknande

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	38 %	62 %	45 %	74 %
Ja, oftast	54 %	31 %	47 %	22 %
Nej	8 %	7 %	8 %	4 %

I hemmet

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja, alltid	90 %	89 %	93 %	96 %
Ja, oftast	5 %	7 %	6 %	3 %
Nej	5 %	4 %	1 %	1 %

Har du blivit mobbad eller utfryst det senaste halvåret?

	Hög	Gy
Ja	16 %	8 %
Nej	84 %	92 %

Var har du blivit mobbad eller utfrysst det senaste halvåret?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
utomhus i mitt bostadsområde på dagen	16 %	17 %	11 %	0 %
utomhus i mitt bostadsområde på kvällen	13 %	14 %	11 %	8 %
på väg till eller från skolan	16 %	17 %	22 %	0 %
i klassrummet	39 %	48 %	41 %	15 %
på rasterna i skolan	65 %	55 %	59 %	23 %
på träningen	23 %	14 %	7 %	15 %
i en föreningslokal	13 %	10 %	4 %	8 %
på ungdomens hus, el.dyl.	13 %	17 %	15 %	0 %
på diskotek, annat nöjesställe	16 %	17 %	7 %	8 %
ute på stan, på allmän plats	23 %	17 %	33 %	0 %
på buss, tåg, tunnelbana el.dyl.	13 %	21 %	15 %	8 %
i hemmet	16 %	17 %	11 %	8%
i någon annans bostad	16 %	21 %	15 %	0 %
via telefonsamtal, sms, e-post, hemsida	42 %	14 %	52 %	8 %
annat	39 %	31 %	19 %	46 %

Har du själv deltagit i mobbning eller utfrysning det senaste halvåret?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Nej	91 %	79 %	95 %	88 %
Ja	9 %	21 %	5 %	12 %

Hälsa

Det stora flertalet av eleverna anser sig må bra. Däremot är det nästan hälften av tjejerna som svarat att de flera gånger i veckan eller varje dag har svårt att somna, sover dåligt och är trötta på dagarna. Det kan kanske kopplas ihop med att 65 % av tjejerna på gymnasiet känner sig stressade.

Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Mycket bra	31 %	48 %	25 %	54 %
Ganska bra	48 %	32 %	46 %	31 %
Någorlunda	15 %	10 %	21 %	10 %
Ganska dåligt	3 %	3 %	5 %	3 %
Mycket dåligt	3 %	6 %	2 %	3 %

Hur ofta är du sjuk?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
jag är inte sjuk lika ofta som andra	46 %	63 %	39 %	52 %
jag är sjuk ungefär lika ofta som andra	45 %	31 %	46 %	36 %
jag är sjuk oftare än andra	9 %	6 %	16 %	12 %

Hur ofta har du haft följande besvär under det senaste halvåret?

Huvudvärk

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	6 %	5 %	7 %	1 %
Flera gånger i veckan	15 %	11 %	26 %	9 %
En gång i veckan	24 %	16 %	22 %	17 %
Någon gång i månaden	35 %	37 %	29 %	40 %
Mer sällan eller aldrig	19 %	32 %	16 %	33 %

Ont i magen

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	4 %	1 %	6 %	2 %
Flera gånger i veckan	7 %	7 %	17 %	3 %
En gång i veckan	13 %	12 %	20 %	8 %
Någon gång i månaden	59 %	41 %	44 %	39 %
Mer sällan eller aldrig	16 %	39 %	14 %	47 %

Svårt att somna

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	12 %	8 %	14 %	6 %
Flera gånger i veckan	19 %	11 %	26 %	16 %
En gång i veckan	11 %	18 %	12 %	17 %
Någon gång i månaden	33 %	32 %	22 %	30 %
Mer sällan eller aldrig	25 %	31 %	26 %	32 %

Känt dig stressad

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	15 %	10 %	23 %	7 %
Flera gånger i veckan	24 %	12 %	42 %	21 %
En gång i veckan	21 %	14 %	15 %	17 %
Någon gång i månaden	29 %	36 %	15 %	32 %
Mer sällan eller aldrig	11 %	28 %	5 %	23 %

Trött under dagarna

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	16 %	24 %	34 %	22 %
Flera gånger i veckan	42 %	28 %	40 %	35 %
En gång i veckan	19 %	21 %	16 %	23 %
Någon gång i månaden	19 %	19 %	8 %	12 %
Mer sällan eller aldrig	5 %	7 %	2 %	8 %

Sovit dåligt på natten

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	11 %	8 %	14 %	8 %
Flera gånger i veckan	18 %	14 %	24 %	18 %
En gång i veckan	18 %	20 %	21 %	19 %
Någon gång i månaden	29 %	32 %	24 %	25 %
Mer sällan eller aldrig	24 %	26 %	17 %	30 %

Hur ofta händer följande?

Att du hoppar över frukosten

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	15 %	5 %	17 %	11 %
Flera gånger i veckan	17 %	17 %	20 %	14 %
En gång i veckan	12 %	6 %	14 %	14 %
Någon gång i månaden	12 %	13 %	12 %	11 %
Mer sällan eller aldrig	45 %	58 %	38 %	50 %

Att du hoppar över lunchen

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	6 %	4 %	4 %	1 %
Flera gånger i veckan	16 %	12 %	18 %	7 %
En gång i veckan	19 %	13 %	16 %	14 %
Någon gång i månaden	18 %	18 %	23 %	20 %
Mer sällan eller aldrig	40 %	53 %	39 %	57 %

Att du äter snabbmat

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	3 %	3 %	1 %	2 %
Flera gånger i veckan	6 %	10 %	4 %	10 %
En gång i veckan	15 %	27 %	19 %	30 %
Någon gång i månaden	51 %	46 %	51 %	44 %
Mer sällan eller aldrig	25 %	14 %	25 %	13 %

Att du äter godis eller snacks

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	4 %	7 %	4 %	4 %
Flera gånger i veckan	19 %	32 %	19 %	27 %
En gång i veckan	43 %	35 %	45 %	36 %
Någon gång i månaden	24 %	16 %	27 %	26 %
Mer sällan eller aldrig	9 %	11 %	6 %	7 %

Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Varje dag	6 %	24 %	12 %	33 %
Flera gånger i veckan	54 %	45 %	41 %	39 %
En gång i veckan	23 %	17 %	27 %	17 %
Någon gång i månaden	11 %	7 %	15 %	6 %
Mer sällan eller aldrig	6 %	7 %	5 %	5 %

Droger

Tendensen bland ungdomarna är allt fler dricker alkohol och röker. Bruket av snus verkar minska. Debuten sker när man kommer in i tonåren.

Vanligaste sättet att få tag på alkohol är från kompisar och deras syskon.

Hur ofta brukar du?

Röka cigaretter

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	82 %	84 %	58 %	69 %
En gång om året eller mera sällan	4 %	3 %	7 %	9 %
Några gånger per år	4 %	1 %	10 %	7 %
Någon gång i månaden	5 %	4 %	12 %	5 %
En gång i veckan	1 %	0 %	3 %	4 %
Flera gånger i veckan	2 %	3 %	4 %	3 %
Varje dag	3 %	5 %	6 %	4 %

Snusa

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	94 %	81 %	78 %	67 %
En gång om året eller mera sällan	2 %	4 %	5 %	8 %
Några gånger per år	1 %	1 %	5 %	4 %
Någon gång i månaden	1 %	2 %	5 %	3 %
En gång i veckan	0 %	2 %	2 %	1 %
Flera gånger i veckan	0 %	5 %	0 %	3 %
Varje dag	2 %	6 %	4 %	14 %

Dricka folköl

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	78 %	74 %	66 %	46 %
En gång om året eller mera sällan	5 %	10 %	7 %	10 %
Några gånger per år	7 %	7 %	18 %	13 %
Någon gång i månaden	5 %	3 %	8 %	22 %
En gång i veckan	2 %	2 %	1 %	6 %
Flera gånger i veckan	0 %	2 %	0 %	1 %
Varje dag	3 %	3 %	0 %	2 %

Dricka starköl/cider/alkoläsk/vin/sprit

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	60 %	67 %	17 %	25 %
En gång om året eller mera sällan	7 %	10 %	6 %	8 %
Några gånger per år	14 %	6 %	21 %	16 %
Någon gång i månaden	14 %	6 %	47 %	32 %
En gång i veckan	2 %	5 %	7 %	13 %
Flera gånger i veckan	1 %	2 %	1 %	3 %
Varje dag	3 %	4 %	0 %	3 %

Hur får du vanligen tag på alkohol?

	Hög	Gy
köper själv på systemet		1,5 %
köper själv folköl	1,5 %	5 %
från syskon	3 %	7 %
från kompisar eller kompisars syskon	14,5 %	34,5 %
från egna föräldrar (med lov)	5 %	13,5 %
från egna föräldrar (utan lov)	4 %	3,5 %
från annan vuxen (18 år eller äldre) som bjuder	5 %	13,5 %
från annan vuxen (18 år eller äldre) som köper ut	10 %	27,5 %
på restaurang, pub eller liknande	0,5 %	9,5 %
tillverkar själv	4,5 %	1,5 %
handlar i ett grannland (Danmark, Norge, Finland)	1,5 %	2 %
på annat sätt	9,5 %	15 %

Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
aldrig	19 %	36 %	12 %	9 %
en gång om året, mera sällan	18 %	13 %	9 %	8 %
några gånger per år	33 %	19 %	32 %	33 %
någon gång i månaden	13 %	13 %	31 %	26 %
ett par gånger i månaden	10 %	7 %	12 %	15 %
någon gång i veckan	8 %	12 %	4 %	9 %

Får du dricka alkohol för dina föräldrar?

	Hög	Gy
Ja	10 %	48 %
Nej	63 %	28 %
Vet inte	27 %	24 %

Har du någon gång?

Använt hasch eller marijuana

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Nej	96 %	93 %	96 %	93 %
en gång	0,5 %	2 %	2 %	3 %
2-10 gånger	0,5 %	0 %	2 %	2 %
11-20 gånger	0 %	1 %	0 %	0 %
mer än 20 gånger	3 %	4 %	0 %	2 %

Använt annan narkotika än hasch eller marijuana

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Nej	96 %	94 %	98 %	95 %
en gång	1 %	2 %	1 %	1 %
2-10 gånger	0 %	0 %	1 %	1 %
11-20 gånger	0 %	0 %	0 %	0 %
mer än 20 gånger	3 %	4 %	0 %	3 %

Hur gammal var du när du (om någonsin) gjorde följande saker för första gången?

Rökte cigaretter

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	69 %	74 %	44 %	55 %
11 år eller yngre	4 %	6 %	3 %	6 %
12 år	6 %	6 %	5 %	2 %
13 år	12 %	7 %	8 %	6 %
14 år	4 %	5 %	12 %	8 %
15 år	4 %	2 %	10 %	9 %
16 år eller äldre	1 %	0 %	18 %	14 %

Snusade

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	85 %	73 %	63 %	5 %
11 år eller yngre	2 %	6 %	2 %	4 %
12 år	2 %	4 %	2 %	4 %
13 år	4 %	6 %	3 %	5 %
14 år	6 %	7 %	9 %	9 %
15 år	1 %	3 %	9 %	11 %
16 år eller äldre	0 %	0 %	14 %	13 %

Drack dig berusad

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	62 %	74 %	2 %	28 %
11 år eller yngre	4 %	4 %	0 %	2 %
12 år	2 %	3 %	2 %	1 %
13 år	9 %	6 %	8 %	5 %
14 år	15 %	9 %	18 %	12 %
15 år	9 %	4 %	21 %	21 %
16 år eller äldre	0 %	0 %	27 %	29 %

Provade marijuana eller hasch

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Aldrig	97 %	95 %	95 %	92 %
11 år eller yngre	2 %	2 %	0 %	1,5 %
12 år	0 %	0,5 %	0 %	0,5 %
13 år	0,5 %	1 %	0 %	0 %
14 år	0,5 %	1 %	1 %	0 %
15 år	0 %	0,5 %	1 %	2 %
16 år eller äldre	0 %	0 %	3 %	4 %

Orättvis behandling

Knappt hälften av ungdomarna har blivit kränkt eller känt sig orättvis behandlad. I de allra flesta fall har det skett i skolan. Inte bara av andra elever utan i lika hög grad av skolans personal. I den egna familjen eller av andra privatpersoner är andra situationer där kränkning förekommit i ganska stor utsträckning. Ålder utseende och kön är de största orsakerna till kränkningen.

Har du det senaste halvåret upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du känt dig kränkt?

	Hög Tjej	Hög Kille	Gy Tjej	Gy Kille
Nej, aldrig	55 %	62 %	52 %	70 %
Ja, någon gång	38 %	32 %	40 %	26 %
Ja, flera gånger	7 %	7 %	7 %	4 %

Jag blev orättvist behandlad i kontakt med:

	Hög Tjej	Hög Kille	Gy Tjej	Gy Kille
arbetsförmedlingen	endast gy	endast gy	2 %	1 %
försäkringskassan	endast gy	endast gy	2 %	1 %
arbetsgivare	endast gy	endast gy	4 %	0 %
arbetskamrater	endast gy	endast gy	3 %	1 %
sjukvården	13 %	8 %	17 %	6 %
polisen/rättsväsendet	9 %	12 %	4 %	9 %
socialtjänsten	6 %	10 %	5 %	0 %
restaurang/discotek/pub/bar	5 %	10 %	5 %	10 %
organisation eller förening	6 %	5 %	4 %	7 %
skolans personal	31 %	32 %	34 %	41 %
andra elever	38 %	47 %	30 %	21 %
någon i min familj	33 %	19 %	24 %	21 %
annan privatperson	19 %	11 %	19 %	10 %
annat	24 %	16 %	21 %	17 %

Av vilken orsak blev du orättvist behandlad?

	Hög Tjej	Hög Kille	Gy Tjej	Gy Kille
utländsk bakgrund/hudfärg	7 %	12 %	3 %	4 %
kön	8 %	7 %	10 %	7 %
sexuell läggning	11 %	4 %	5 %	2 %
ålder	19 %	5 %	10 %	11 %
utseende	25 %	16 %	18 %	2 %
funktionsnedsättning	7 %	3 %	3 %	1 %
religion	6 %	10 %	1 %	2 %
annat	46 %	34 %	60 %	43 %
vet inte	18 %	30 %	26 %	33 %

Arbete

Det är svårt för ungdomar att få sommarjobb, speciellt för de på högstadiet. Personliga kontakter ger de största möjligheterna till arbete.

Har du något extrajobb just nu?

	Hög	Hög
	Tjej	Kille
Ja	13 %	16 %

Hur ofta jobbar du?

	Hög	Hög
	Tjej	Kille
minst en gång i veckan	54 %	47 %
minst en gång i månaden	29 %	33 %
mindre än en gång / månad	17 %	20 %

Hade du ett sommarjobb i somras?

	Hög	Gy
Ja	26 %	63 %

Hur fick du ditt sommarjobb?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
genom någon i min egen familj	37 %	45 %	18 %	36 %
genom annan släkting, folk jag känner	25 %	26 %	20 %	16 %
genom arbetsförmedlingen	2 %	0 %	1 %	1 %
genom kommunen	7 %	4 %	24 %	15 %
sökte utannonserad tjänst	2 %	0 %	1 %	2 %
kontaktade själv arbetsplatsen	11 %	8 %	27 %	23 %
på annat sätt	16 %	17 %	9 %	7 %

Har du försökt få ett sommarjobb utan att lyckas?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja	15 %	10 %	64 %	56 %

Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja	40 %	43 %	52 %	62 %
Nej	9 %	10 %	12 %	7 %
Vet inte	51 %	47 %	36 %	31 %

Har någon av dina föräldrar ett eget företag?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja	28 %	25 %	28 %	33 %
Nej	68 %	67 %	70 %	64 %
Vet inte	4 %	8 %	2 %	3 %

Framtid

Våra ungdomar har en stark framtidstro. En stor del av ungdomarna kommer att fortsätta med studier. De som går ut gymnasiet vill gärna ut och resa också. Det är fler som tror att de kommer att stanna kvar jämfört med 2006. För de som tror att de kommer att flytta är jobb och studier den troliga orsaken. Att flytta hem igen så är den sociala biten viktig, det vill säga närhet till släkt och vänner. Att flytta utomlands är en önskan som har ökat.

Om du hade alla möjligheter, vad skulle du då helst göra direkt efter grundskolan?

	Tjej	Kille
gå gymnasieutbildning i min hemkommun	31 %	25 %
gå gymnasieutbildning i annan kommun	46 %	30 %
börja jobba	12 %	20 %
annat	3 %	8 %
vet inte	8 %	17 %

Om du hade alla möjligheter, vad skulle du då helst göra direkt efter gymnasiet?

	Tjej	Kille
studera på högskola eller universitet i Sverige	14 %	19 %
studera utomlands	13 %	8 %
studera på komvux	0 %	0 %
studera på folkhögskola	0 %	2 %
jobba i kommunen eller i en kommun i närheten	7 %	11 %
jobba någon annanstans i Sverige	8 %	10 %
jobba utomlands	13 %	12 %
åka ut och resa	31 %	13 %
bo kvar hemma och bara ta det lugnt sedan får jag se vad jag ska göra	3 %	7 %
annat	3 %	6 %
vet inte	8 %	11 %

Vad tror du att du kommer att göra direkt efter gymnasiet?

	Tjej	Kille
studera på högskola eller universitet i Sverige	28 %	27 %
studera utomlands	3 %	5 %
studera på komvux	0 %	0 %
studera på folkhögskola	1 %	4 %
jobba i kommunen eller i en kommun i närheten	21 %	16 %
jobba någon annanstans i Sverige	13 %	11 %
jobba utomlands	6 %	4 %
åka ut och resa	8 %	5 %
bo kvar hemma och bara ta det lugnt sedan får jag se vad jag ska göra	6 %	11 %
annat	3 %	7 %
vet inte	10 %	10 %

Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
Ja	54 %	47 %	73 %	69 %
Nej	11 %	15 %	5 %	7 %
Vet inte	35 %	38 %	22 %	24 %

Vad tror du skulle kunna få dig att flytta från kommunen?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
jobb	33 %	34 %	40 %	57 %
studier	44 %	26 %	39 %	34 %
flick-/pojkvän, kompisar	18 %	20 %	20 %	20 %
vill prova på något nytt	38 %	16 %	36 %	25 %
annat	7 %	16 %	7 %	9 %
vet inte	9 %	14 %	5 %	3 %

Om du tror att du kommer att flytta, vad tror du skulle kunna få dig att flytta tillbaka?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
jobb	18 %	16 %	19 %	30 %
studier	5 %	3 %	1 %	5 %
flick-/pojkvän, kompisar	24 %	21 %	16 %	25 %
närheten till släkt och familj	42 %	30 %	46 %	33 %
bostadssituationen i kommunen	7 %	2 %	1 %	2 %
bättre miljö för mina barn att växa upp	17 %	17 %	19 %	19 %
annat	7 %	6 %	6 %	5 %
vet inte	12 %	16 %	15 %	8 %
ingenting kan få mig att flytta tillbaka	5 %	6 %	7 %	10 %

Om du hade alla möjligheter, var skulle du då helst vilja bo om tio år?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
där jag bor nu	13 %	16 %	7 %	14 %
i en storstad i Sverige	29 %	18 %	30 %	23 %
i en mindre stad/tätort i Sverige	5 %	5 %	12 %	11 %
på landsbygden i Sverige	5 %	13 %	8 %	6 %
utomlands	32 %	28 %	29 %	34 %
vet inte	17 %	20 %	14 %	12 %

Vilken är den högsta utbildningen som du planerar att gå?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
grundskola eller motsvarande	2 %	2 %		
gymnasieskola eller motsvarande	20 %	28 %	11 %	18 %
yrkesutbildning efter gymnasiet	15 %	13 %	8 %	12 %
universitet eller högskola	36 %	28 %	63 %	49 %
annan utbildning	1 %	2 %	2 %	3 %
vet inte	26 %	27 %	16 %	17 %

Hur ser du allmänt på framtiden för din egen del?

	Hög	Hög	Gy	Gy
	Tjej	Kille	Tjej	Kille
1. Är mycket positiv	38 %	46 %	36 %	40 %
2.	36 %	28 %	31 %	31 %
3.	11 %	9 %	17 %	13 %
4. Varken eller	12 %	12 %	11 %	11 %
5.	2 %	3 %	3 %	2 %
6.	0 %	0 %	0 %	1 %
7. Är mycket negativ	2 %	2 %	2 %	2 %

Övriga synpunkter

Nu har du svarat på alla frågor. Finns det, utöver de frågor som du har svarat på, något mer som din kommun borde veta för att kunna göra kommunen till en bättre plats att leva i?

(Högstadiet)

Samhällsfrågor - Politik (14) Söta citat uppklistrade överallt på små lappar skulle få folk att le och göra jorden till en gladare planet. Jag skulle vilja att det fanns mer information om vad som händer i kommun angående allt möjligt. Hoppas ni läser detta från andra och bryr er. Att lyssna på människorna som bor i kommunen. Använd inte droger! Till alla politiker, snacka inte, agera. Att politikerna inte får så jätte mycket betalt så att vi ska få bättre i skolan. tex Stranden hade fått varit kvar. Besviken på det svenska samhället som skulle va det bästa i värden i Sverige aså! Kvinnor och män få samma lön för samma arbete. Vad hände med CANSPENGARNA?? som skulle gå till en ungdomsgård! Jag tycker ni ska fixa många fler jobb annars kommer folk börja flytta jobba snart måste vi kanske flytta. Man ska behandla alla lika i alla föreningar, skolor m.m. Bara för att man kommer från ett visst ställe eller har något problem är man inte mindre värd, kom ihåg det! Jag är bara 13 år men skulle gärna vilja ha ett jobb efter skolan. Jag skulle gärna vilja tjäna pengar och spara Lyssna på ungdomarna!!! Ta bort åldersgräns på energidrycker.

Skola (10) Bättre skolmiljö, dvs bättre materiella saker, möbler, arbetsböcker, skåp, tapeter osv. Skulle kunna varit snällare med betygen. Tänka mer på barnen, de är framtiden, men hur ska vi kunna göra bra ifrån oss om vi är för många i klassen så vi inte hinner få hjälp, lärarna inte är dom bästa, och skolmaten inte alls går att äta så vi går hungriga eller äter godis?!?

Varmare i skolan på vintern. Gör så man kan spela gitarr på Noretskolan utan att behöva stämma efter varje! lektion och skaffa fler gitarrer/el-gitarrer, mer förstärkare och sladdar!

Skolmat (9) Om vi får bättre mat, vilket inte alls kostar mer, får vi bättre humör, jobbar bättre och allt blir bättre. Att dom fixar maten på S:t Mikaelsskolan.

Idrott - motion (10) Bygg en BRA konstgräsplan! Bygg en hockey träningshall! En bra hoppark i Mora för skidor med rails. Ute idrottsplats. Fixa ett äventyrsbad. Skateboard

Aktiviteter (3) Jaa ni får fixa lite diskon, bygg en discolokal för typ 2000 pers så Mora blir roligt, så slipper vi åka till Borlänge, Falun, Örebro, Göteborg, Stockholm osv! Mer saker att göra för ungdomarna

Mötesplatser (11) Mera fritidsgårdar där man bor. Ungdomsgård. Mer musiklokaler. Mer ungdomsklubbar där ungdomar kan festa och ha kul!! Saker, platser och underhållning som får ungdomar att träffas. Man borde skaffa mer ungdoms ställen, och flera roliga ställen.

Kollektivtrafik (3) Ska en elev som bor nästan centralt behöva åka klocka 07.00 på morgonen om man börjar 08.00. Det är väldigt, väldigt dåligt! Mera bussar, senare och oftare! Ni måste förbättra bussarna för dom går helt fel tider och kommer fram helt fel till skolan så då kommer man för sent och så måste ni göra bättre väg för bussarna.

Miljö (4) Bättre miljö. Avgaser. Bensin! Mindre koldioxid

Nej - vet inte (18)

Övrigt Mera för barnen och ungdomarna och en vattenpark tack! All work and no rest makes Conor a dull boy. alt. att ni är löjligt frågvisa "ha ha". Billigare priser i affärerna. Dra ner på snutar, man känner att man är övervakad hela tiden. En galleria! En spel/tv-spels butik. Fett tråkig enkät. Göra det bättre för ungdomar. Ja, ni borde slänga fler burkar så ja kan få pengar o köpa mat. Jag har svarat på alla frågor sen är det inget mera. Mindre irriterande gubbar å kärringar som inte har nåt å göra. Mora suger! Satsa mer på barn så att de blir glada. Sälja warhammer i leksaks butiker t.ex leklust. Sponsra Mora AK med nya lyftarflak så man kan få fram lite bra tyngdlyftare. Sänka priser på bra datorer. Ta bort alla skolor och ger mer affärer. Vad ska ni med det här till? Visste inte vad vissa ord betydde så då klickade jag bara i nått.

(Gymnasiet)

Inflytande (10) Snabbare beslut. Spelar det någon roll vad jag skriver? Ni politiker kommer ändå bara fnysa åt mina förslag och skratta, patetiskt. Kommunen borde ta ungdomarna mer på allvar och verkligen bry sig om vad de tycker. Jag känner att det inte är någon ide att försöka påverka för det händer ändå inget. Mer ungdomsvänligt! Större vinkel på saker.

Kollektivtrafik (4) Nattbussar på helgen/fredag. Utöka kollektivtrafiken i kommunen, och även ut till andra kommuner (tåg och bussar).

Motor (4) Mer skoterleder. Försvara skoteråkningen! Vara schysstare mot epa åkare

Mötesplatser (9) Göra fler platser för ungdomar att vara på, ist för stan på kvällarna. Fler uteställen/restauranger runt kajen/tingsnäs området! Fixa någonstans för ungdomar att gå på kvällar eller liknande. Mer uteställen med begränsad ålder, tex student hak. Fixa IT café.

Arbete (4) Kommunen fixar minst två veckors sommarjobb åt alla! Högre studiebidrag, allt kostar pengar, inget är gratis och det är ganska svårt att få jobb så det hade verkligen underlättat om man fick mer i bidrag.

Bostäder (4) Mer bostäder så folk kan flytta hit och inte behöva flytta för att hitta en lägenhet. Tycker att det är allt för lite ungdoms boende i mora kommun. Jag hade ett helvete att få tag på boende! Lyckades få tag i en lägenhet 3dagar innan skolans start. Många kompisar tvingades bo långt utanför Mora som inneboende. Sänka hyror på hyreslägenheter!

Miljö (7) Miljörensningar. Gör renare på gator och måla husen. Ser ut som skit. Ge ut mer information till ungdomar om hur de kan vara med och påverka miljön runtomkring dem själva. Tänka på landsbygden. Bättre belysning, tryggare miljö Lagligt att tanka.

Idrott (13) Flera och varierande rekreativmöjligheter. En idrottshall som alla får använda inte bara idrottslag eller liknande. Bättre konstgräs!! (alt. en inomhushall med konstgräs) och även en riktigt inomhus-fotbollshall. Vad sägs om att starta en Rugbyklubb? Skaffa fler idrotts aktiviteter! Rättviks kommun borde bygga en stor sporthall.

Kultur - aktiviteter (10) Gör mer för ungdomar som inte håller på med någon idrott. Kanske det skulle finnas mer plats till att spela teater och dansa. Eftersom t.ex. i teater umgås man och man lär sig sjukt mycket, speciellt hur man är som människa osv.. Mer kultur i Mora. Inte snöa in sig på vissa föreningar. Gör lite fezzzT :D. Ordna resor. Mer spel.

Skateboard (2) Mer skateparker!

Skola (3) Mer pengar till skolan. Jag skulle vilja att efter gymnasiet kunde man få komma tillbaka någon gång och kanske jobba upp betyg som man inte fått godkänt i. Bättre skolmat.

Hälsa - sjukvård (2) Det finns vissa ungdomar som har det väldigt svårt. De använder droger och en del gömmer sig bakom rasism. Detta måste göra något åt. Ni måste hjälpa dem, även om de inte vill själva. För de skadar bara andra och drar ner dem. Inte lägga ner sjukvård t.ex Mora BB. ta bättre hand om dem ungdomar som behöver hjälp av BUP här i Mora :)

Nej - vet inte (8)

Övrigt Faktumet att Försvaret har börjat med kontraktsanställning och officersutbildning finns inte med i varken era frågor eller min kommuns tanke. Jag vill göra militär karriär och kommer därför inte jobba eller plugga traditionellt. Fiberinternet i hela kommunen. 18-årsgräns på systemet och provrum. Det finns för lite att göra och det är öde för det mesta. Final imorgon. Heja Team Stefan! Fri mjukglass på sommaren. Mora är tråkigt, och kommer alltid att vara. För mycket frågor. Rättsväsendet är korrupt. Strängare regler vad gäller djurvård och djurs rättigheter. Det är fullt med skitsnackare och dom kommer aldrig sluta helt enkelt. Min kommun är värdelös, jag hatar den. Jag vill att ni ska dela ut en bil till varje elev/person över 16 år. det ska vara en dodge viper eller en volvo 244 gl turbo med en v8 motor och 8000hk. Jag vill även att ni kontaktar mig på 911 på mynt telefon i östranordost sverige/ Påskharen. P.S om ni gör det får ni två extra påskägg. Mer pimpeltävlingar. Fler klädaffärer. Billigare datorer. Intresse för historia. Kortfattad... NÖJD!

Avslutning

Det finns många som ligger bakom arbetet med genomförandet av LUPP-enkäten och som jag vill lyfta fram. Alla elever som svarat och all skolpersonal som stöttat och hjälpt eleverna. Mora ungdomsråd som varit ute på skolorna och förklarat för eleverna vikten av att svara på enkäten. Annelie Norell som informerat personalen på skolorna. Brita Holvid Fastlund som arbetat med att sammanställa resultatet. Desirée Gustafsson har avlastat mig från mina ordinarie arbetsuppgifter. Ett stort hjärtligt TACK till er alla.

Nu är det upp till politiker och tjänstemän, både inom och utom kommunal förvaltning, att ta hand om resultaten så att vi alla tillsammans kan utveckla vårt samhälle till en ännu bättre plats att bo och leva i.

Mora i juni 2010

Åke Nyström
Ungdomssamordnare
Mora kommun

